

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0483
Autor	Ing. Lubomír Dočkal
Název šablony	III/2
Název DUMu	15.9 Klikové mechanismy - úvod
Tematická oblast	Kinematické mechanismy
Předmět	Stavba a provoz strojů
Druh učebního materiálu	<i>prezentace</i>
Anotace	1. hodiny
Vybavení, pomůcky	PC, názorné pomůcky
Ověřeno ve výuce dne, třída	11. 6. 2013, 3. A

Výukové cíle

- popíše účel a použití klikových mechanismů
- určí základní rozdělení klikových mechanismů
- zná jednotlivé části klikových mechanismů
- zná využití klikových mechanismů v praxi

Klíčová slova

- mechanismus
- transformace pohybu
- konstrukce
- přímočarý pohyb
- píst
- jednočinný
- dvojčinný

KLIKOVÉ MECHANISMY

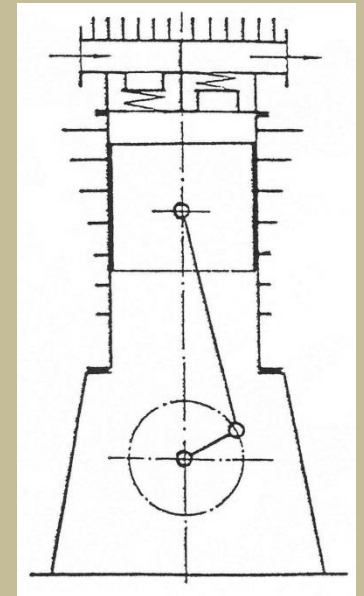
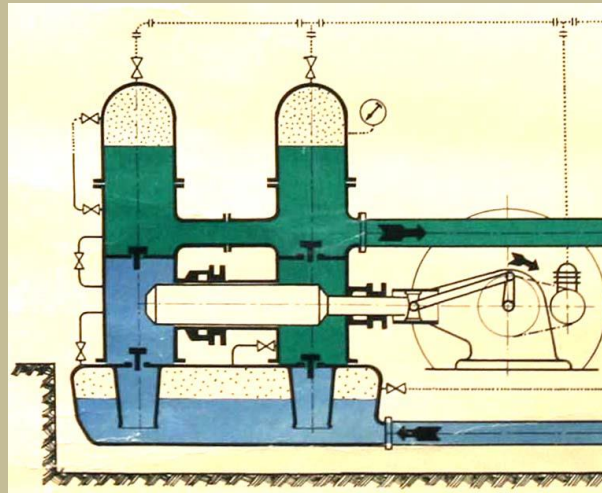
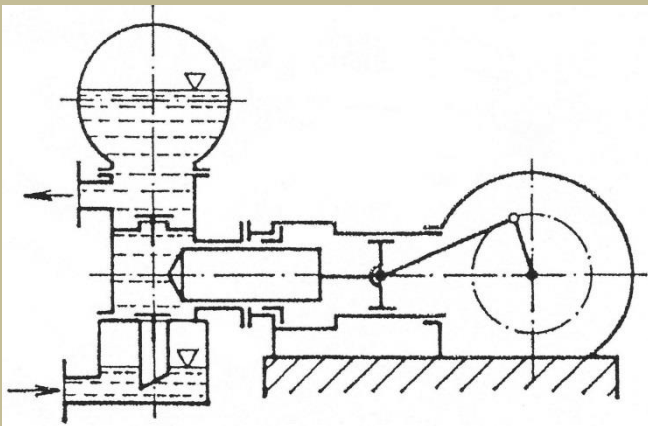
CHARAKTERISTIKA

Klikové mechanismy slouží

- k přeměně otáčivého pohybu na pohyb přímočarý vratný
→ pístové stroje (kompresory, čerpadla)

kompressor (ke stlačení a dopravě vzduchu, plynů a par)

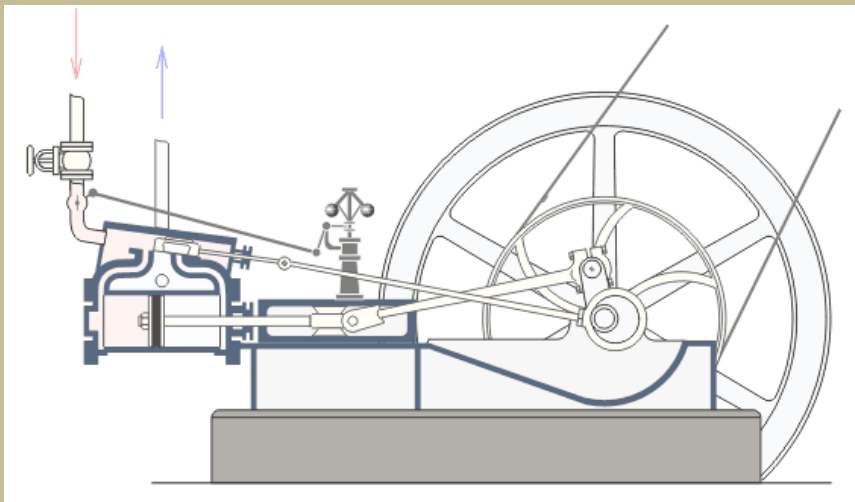
čerpadla (ke zvýšení tlaku v kapalině a k její dopravě)

CHARAKTERISTIKA

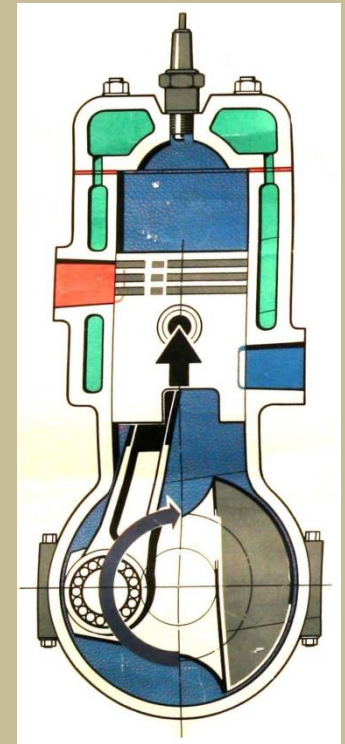
- k přeměně přímočarého vratného pohybu na pohyb rotační
→ pístové stroje (parní stroj, spalovací motory)

parní stroj

Jde o zvláštní případ
čtyřčlenného kloubového mechanismu

spalovací motor
čtyřdobý

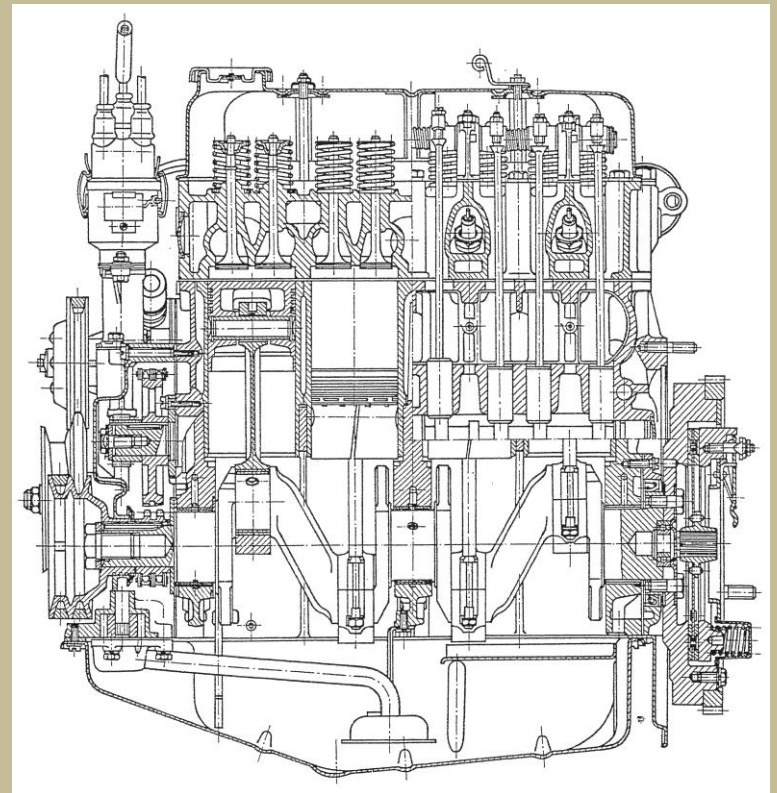
spalovací motor
dvoudobý

KLIKOVÉ MECHANISMY

Klikové mechanismy jsou:

- konstrukčně velmi složité
- náročné na
  - přípravu výroby (nevýrobní část)
  - výrobu, tj.:
    - přesnost rozměrů
    - kvalitu povrchu funkčních ploch
    - mechanické vlastnosti materiálů
  - montáž
  - údržbu

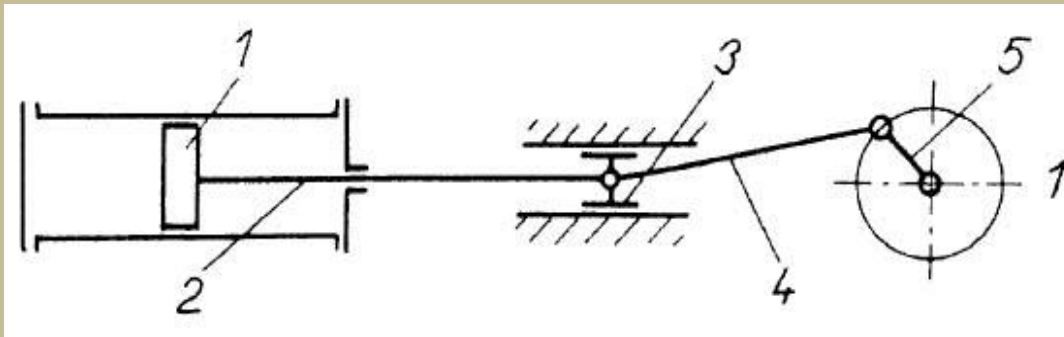
spalovací motor zážehový
(čtyřdobý čtyřválcový)

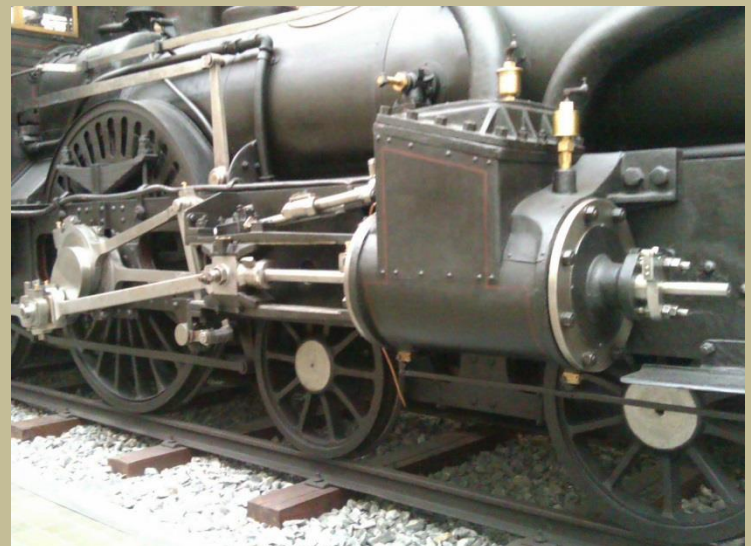
ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ

- Úplný klikový mechanismus - klikový mechanismus s křížákem
- u velkých pomaloběžných dvojčinných strojů

- 1 - kotoučový píst
- 2 - pístnice
- 3 - křížák
- 4 - ojnice
- 5 - kliková hřídel (klíka)

Parní lokomotiva
(Technické muzeum Praha)

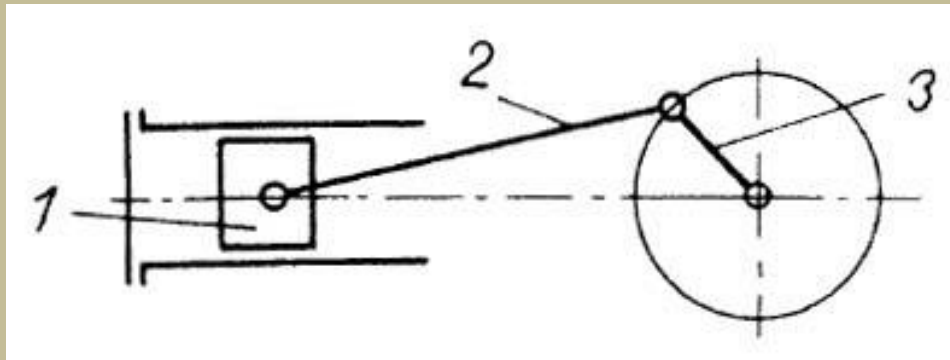

ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ

Klikový mechanismus může být

- Zkrácený klikový mechanismus - bez křížáku a pístní tyče
- převážně u menších rychloběžných jednočinných strojů

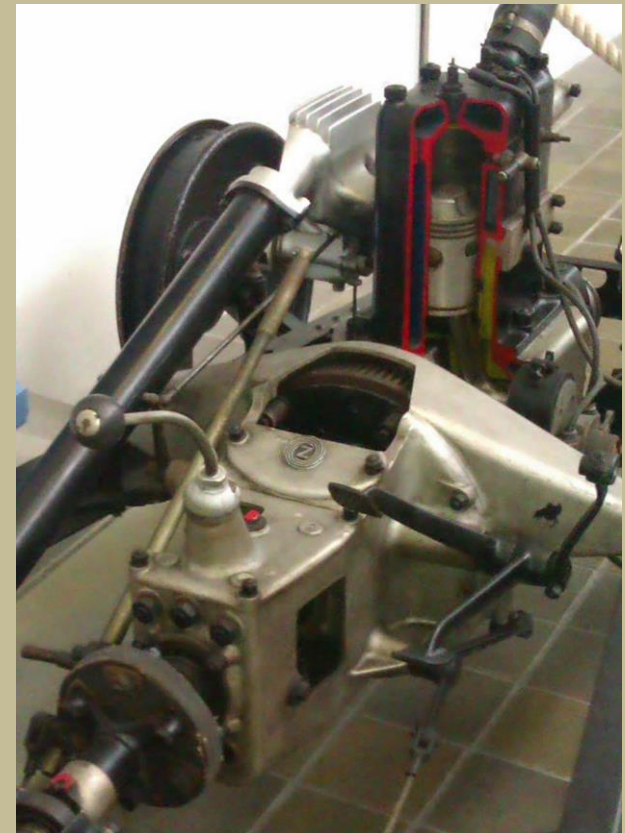

1 - trubový píst

2 - ojnice

3 - kliková hřídel (klika)

Kolejové vozidlo poháněné
spalovacím motorem
(Technické muzeum Praha)

Otázky

- Popište účel a použití klikových mechanismů.
- Nakreslete a popište dva základní typy klikových mechanismů.
- Uveďte použití klikových mechanismů v praxi.

Literatura, použité zdroje textu a obrázků

- Ing. Bohumil Friesleben - Základy strojnictví, Vydala ALBRA - pedagogické nakladatelství Úvaly
- <http://www.google.cz/search?q=klikov%C3%B4D+mechanismus&tbm>
- ostatní obrázky a fotky vlastní dílo